

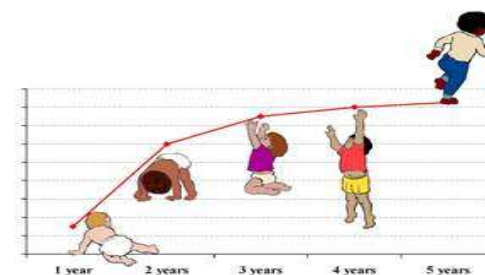
Усклађивање нормативног оквира и практичних политика и стратегија Министарства здравља у области јавног здравља младих са европским стандардима

Министарство здравља
Прим. др Елизабет Пауновић
Помоћник министра

ОСНОВНА МЕЂУНАРОДНА ДОКУМЕНТА

- Конвенција о правима детета
- Миленијумски циљеви развоја УН
- Декларација Четврте министарске конференције за заштиту животне средине и здравља – Будућност за нашу децу
- Свет по мери детета

ПОЛИТИКА ЕУ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

- Политика заштите здравља младих у ЕУ, преваасходно је у надлежности држава чланица.
- Европска комисија доноси стратегије и препоруке, којима утиче на усклађивање политика држава чланица и утврђује мере за промоцију заједничке политике.
- White Paper “Together for Health”(2008-2013) – Стратегија јавног здравља ЕУ

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА

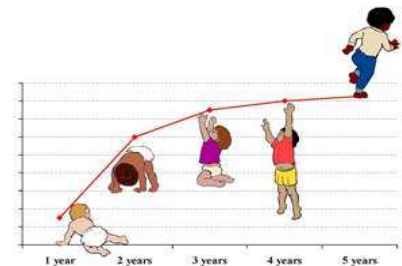
- **Стратегија за развој и здравље младих –**
Министарство здраља РС
- **Стратегија за младе -** Министарство за
омладину и спорт РС
- **Стратегија за подстицање рађања –**
Министарство рада и социјлане политике РС

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА И ЗДРАВЉА МЛАДИХ

- Промоција здравља младих и примарна превенција
- Јачање партнерских односа и законске регулативе
- Обезбеђивање здравствених услуга за младе:

(поверљиве и квалитетне, засноване на потребама младих, мотивисани, пријатељски наклоњени и едуковани здравствени и други радници...)

ОБЛАСТИ ДЕЛОВАЊА У ОКВИРУ СТРАТЕГИЈЕ

- ⇒ Ментално здравље
- ⇒ Репродуктивно здравље
- ⇒ Болести зависности / заштита младих од болести зависности
- ⇒ ХИВ/АИДС
- ⇒ Злостављање и занемаривање
- ⇒ Исхрана и здрави стилови живота

НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

- ЗАКОН О РАТИФИКАЦИЈИ КОНВЕНЦИЈЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА О ПРАВИМА ДЕТЕТА
- ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ
- ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ
- ПОРОДИЧНИ ЗАКОН

НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

Члан 25 - Свако дете до навршених 18 година има право на највиши могући стандард здравља и здравствене заштите

Члан 35 - Право на здравствену заштиту обухвата и мере превенције и раног откривања болести:

ЗАКОН О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

- здравствено васпитање, систематски и остали прегледи деце, школске омладине, студената до краја прописаног школовања, а најкасније до навршених 26 година живота;

- здравствено васпитање у вези са планирањем породице, контрацепцијом и хируршком стерилизацијом, тестирањем на трудноћу, тестирањем и лечењем сексуално преносивих болести и ХИВ инфекција;

ДРУШТВЕНА БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ НА НИВОУ РЕПУБЛИКЕ ОБУХВАТА

Члан 11. Закона о здравственој заштити - обезбеђивање здравствене заштите групација становништва које су изложене повећаном ризику обољевања, а пре свега за:

децу до навршених 15 година живота, школску децу и студенте до краја прописаног школовања, а најкасније до 26 година живота;

ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ УСЛОВИМА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

- **Једног доктора медицине специјалиста педијатрије или доктора медицине и једну медицинску сестру–техничара са вишом односно средњом школском спремом на 1.500 школске деце, а на десет оваквих тимова – још једну вишу медицинску сестру.**
- **У општинама са најмање 7.000 школске деце узраста од 10 до 18 година може се организовати Саветовалиште за младе – један доктор медицине специјалиста педијатрије и једна виша медицинска сестра и по један психолог, и доктор медицине специјалиста гинекологије са половином радног времена и по потреби доктор медицине друге специјалности и социјални радник**

САВЕТОВАЛИШТА ЗА МЛАДЕ ИГРАЈУ ВАЖНУ УЛОГУ У РАЗВОЈУ АДОЛЕСЦЕНАТА

- Лечења стања која могу прерасти у озбиљну болест
- Бављења ризицима који могу угрозити млади живот
- Давања подршке и праћења напретка младих људи који траже пут ка добром здрављу
- Разговора са адолесцентима у тренуцима забринутости и криза када траже излаз из својих проблема
- Повезивања са другим институцијама које могу да помогну адолесцентима

ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ МЗ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

➤ ПРОГРАМ ПРЕВЕНТИВНЕ СТОМАТОЛОШКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

• Циљ:

Унапређење промоције оралног здравља деце, омладине и трудница

• Активности:

Израда протокола, упутстава и препорука, формирање стручних тела, промоција оралног здравља и других превентивних мера

➤ ПРОЈЕКАТ - РАЗВОЈ ШКОЛА ЗА РОДИТЕЉСТВО

• Активности: едукација здравствених радника и сарадника за планирање и примену иновативних метода за едукацију чланова породица у школама

ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

➤ ПРОГРАМ ДОБРОВОЉНОГ ТЕСТИРАЊА НА ХИВ (ДПТС)

• Активности:

Тестирање на ХИВ, хепатитис Б и Ц, сарадња са НВО, едукација студената и ученика

➤ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА И АЛКОХОЛИЗМА

• Активности:

Едукација здравствених радника и сарадника у ПЗЗ са посебним освртом на адолосценте, рана дијагноза зависника, едукација корисника дрога и чланова њихових породица за превенцију и рано препознавање предозирања, јачање капацитета мреже здравствених установа, развој Регистра зависника од дрога

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ МЗ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

➤ ПРОЈЕКАТ – ЗАШТИТА РЕПРОДУТИВНОГ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

- **Активности:** едукација здравствених радника и сарадника из ДЗ за групни здравствено-васпитни рад са младима о заштити репродуктивног здравља и израда приручника за здравствене раднике и сараднике

➤ ПРОЈЕКАТ - ПРЕВЕНЦИЈА САМОУБИСТАВА И НАСИЉА КОД МЛАДИХ

- **Активности:** Едукација стручних тимова у ПЗЗ, као и стручних тимова у школама и у центрима за социјални рад ради оспособљавања за рад са младима и изградње социјалне мреже подршке и помоћи за превенцију насиља, самоубиства и самоубилачког понашања, израда приручника за превенцију насиља и самоубиства

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ МЗ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

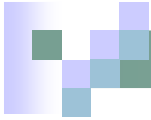
➤ ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ НЕПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ И ГОЈАЗНОСТИ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ

- **Активности:** анализа услова и начина исхране школске деце, израда Програма за унапређење исхране школске деце и превенција болести и стања која су последице неправилне исхране

➤ ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЖЕНА, ДЕЦЕ, ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ У СРБИЈИ

- **Активности:** израда Националног програма, стручног методолошког упутства за рад у саветовалишту за младе, едукација здравствених радника и сарадника у саветовалишту за младе

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ МЗ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

- ПРОГРАМ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ СА ПСИХОФИЗИОЛОШКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА И ГОВОНОМ ПАТОЛОГИЈОМ**
- ПРЕВЕНЦИЈА СЛЕПИЛА КОД ПРЕВРЕМЕНО РОЂЕНЕ ДЕЦЕ**
- ПРОЈЕКАТ ПРЕВЕНЦИЈЕ НАСИЉА КОД ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ**
- ПРОЈЕКАТ СПРЕЧАВАЊА ПОТХРАЊЕНОСТИ РОМСКЕ ДЕЦЕ У РОМСКИМ НАСЕЉИМА**

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ МЗ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

- ЕВАЛУАЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ПРОФЕСИОНАЛНИХ СТАНДАРДА ВЕЗАНИХ ЗА ЗДРАВЉЕ И ИСХРАНУ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА – УНИЦЕФ**
- ПРОЈЕКАТ – ПРЕВЕНЦИЈА ХИВ-А И ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА АДОЛЕСЦЕНАТА С ФОКУСОМ НА ПОСЕБНО ОСЕТЉИВЕ И УГРОЖЕНЕ АДОЛЕСЦЕНТЕ**
- ПРОЈЕКАТ ИЗГРАДЊЕ КАПАЦИТЕТА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЗДРАВЉА ДЕЦЕ (ЦЕХАП) У СРБИЈИ**

САРАДЊА МИНИСТАРСТВА ЗДРАВЉА С НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ

- Пројекат - ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНИ РАД СА МНР ОСОБАМА
- COFFEE HOUSE outreach program – Рехабилитација зависника и саветовање породица
- Пројекат - ПРАВИЛНОМ ИСХРАНОМ ДО ЗДРАВЉА - ДЕЦА КАО ПОТРОШАЧИ
- Пројекат - ПРЕВЕНЦИЈА И ЛЕЧЕЊЕ ГОЈАЗНОСТИ КОД ДЕЦЕ И АДОЛЕСЦЕНАТА У СРБИЈИ
- Пројекат - СПОРТСКО- ЕКОЛОШКИ КАМП “КОШНИЦА ПРИЈАТЕЉСТВА” - промоција здравих стилова живота

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ ЗДРАВЉА ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ

➤ Израда Посебног протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања (ДОНОШЕЊЕ ДЕЦЕМБАР 2008.)

2009. година

- Израда Акционог плана за животну средину и здравље деце
- Доношење Стратегије јавног здравља
- Доношење Закона о јавном здрављу
- Доношење новог Закона о евиденцијама

ЉУДСКИ РЕСУРСИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКТИВНОСТИ

- Обезбеђеност кадром на нивоу примарне здравствене заштите сматра се веома добром.
- Према подацима из Здравствено – статистичког годишњака Републике Србије за 2006. годину, здравствене услуге у служби за здравствену заштиту деце пружало је укупно 767, од овог броја 84,5% су лекари специјалисти.
- Укупан број остварених услуга је 4.239.258, од чега 62% првих посета и 8,6% систематских прегледа.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

